

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Iranci odgovorni za mino, ki je poškodovala supertanker Bridgeton — Ameriška bojna mornarica šibka v obrambi zoper mine

KUVEJT — Ameriški strokovnjaki ocenjujejo, ali bo mogel od mine poškodovani supertanker Bridgeport zapustiti kuvejsko pristanišče že ta teden. Tanker in druga ladja Gas Prince, ki bo imela tovor v obliki utečenega plina, naj bi ob spremljavi bojnih ladij ZDA odplula proti ožini Hormuz v naslednjih dneh. Po incidentu, ko je iranska mina tanker poškodovala, je bil Pentagon prisiljen priznati, da imajo ZDA le tri manjše ladje, opremljene za odstranjevanje min, te ladje pa se nahajajo v mornariškem oporišču v Južni Karolini. Zaradi tega je velika nevarnost, da bi ena od bojnih ladij, ki jih imajo ZDA v Perzijskem zalivu, mino zadela. V Pentagonu priznavajo, da ako bi bila mina, ki je tanker Bridgeport poškodovala, zadela eno od ameriških ladij, ki je tanker spremenjalo, bi bojno ladjo po vsej verjetnosti potopila. To bi pa najbrž prisililo predsednika Reagana, da bi odredil maščevalni napad zoper Iran, kar bi imelo nepredvidljive posledice.

Težava za Reaganovo vlado je še večja, ker druge države ob Perzijskem zalivu nočejo sodelovati v ukrepih zoper mine. Tako Saudova Arabija, ki sicer ima sodobne minolovke, jih noče angažirati. ZDA imajo sicer posebne helikopterje za kljubovanju minam, vendar sam Kuvejt, ki je prosil za ameriško pomoč, ni pripravljen dati na razpolago svojega ozemlja za pristajanje teh helikopterjev. Edina možnost je torej, da ZDA imajo v ozkih, nevarnih vodah Perzijskega zaliva letalonosilko, kar pa bi bilo zelo tvegano. Dalje, zahodnoevropske države, ki so neposredno odvisne od nemotene dobave nafte iz držav ob Perzijskem zalivu, kljub temu niso pripravljene sodelovati ali pomagati. Te okoliščine vplivajo na mnoge kongresnike, ki menijo, da je Reaganova politika zgrešena. Kot pa kaže, ti kongresniki še niso dovolj močni, da bi Reagana odvrnili od svoje politike.

V Pentagonu priznavajo, da bo treba dokončno rešiti problem min v Perzijskem zalivu, predno bodo mogli nadaljevati s spremljanjem tankerjev. Po incidentu s tankerjem Bridgetonom je moral ravno tanker sam voditi skupino bojnih ladij ZDA oz. jih braniti pred minami. Ponovitev tega bi bilo nedopustno, pravijo v Pentagonu.

Danes bo začel pričati pred kongresnim odborom o svoji vlogi v Iran-kontras aferi pravosodni tajnik Edwin Meese III

WASHINGTON, D.C. — Danes dopoldne bo začel večdnevno pričevanje pred kongresnim odborom, ki preiskujeta Iran-kontras afero, pravosodni tajnik Edwin Meese. Meese bo zaslišan glede svoje vloge v tej aferi, predvsem o tem, kako je izvedel prvo preiskavo o uporabi denarja, pridobljenega iz prodaje orožja Iranu, za tajno financiranje kontras gibanja. Predsednik Reagan je bil prosil Meesea 21. novembra lani, naj izvede tako preiskavo, ko so prvič prišle v javnost podrobnosti o vsem tem. Splošno mnenje kongresnikov in neodvisnih analitikov je, da je bila ta Meeseova preiskava zelo površna in je celo dala polk. Northu možnost, da je pravočasno uničil obremenilne dokumente. V dosedanjih javnih izjavah in tajnem pričevanju je bil Meese skrajno pozabljiv glede podrobnosti svojih početij. Meese je itak sporna osebnost v Reaganovi administraciji, ker je bilo že več primerov vprašljivega obnašanja z njegove strani. Meese tudi ni dosti priljubljen na kapitolskem hribu in zato utegne biti vzdušje med njegovim pričevanjem napeto in neprijetno.

Meese je Reaganov prijatelj in tesni sodelavec že več kot 20 let. Zato se bodo kongresniki zanimali za to, ali se je Meese zanimal predvsem za politične interese Reagana v svojem ukrepanju novembra lani, ali je res skušal ugotoviti resnico.

ZDA pripravljene sprejeti najnovejši sovjetski predlog o omejitvi jedrske oborožitve, a ne v celoti

WASHINGTON, D.C. — Predstavniki Reaganove administracije pravijo, da so ZDA pripravljene sprejeti predlog ZSSR, po katerem bi Sovjeti demontirali vseh misilov srednjega dosega, ki so naperjeni proti zahodni Evropi in Aziji. ZDA bi prav tako demontirale vse misile srednjega dosega, ki bi lahko zadeli sovjetsko ozemlje. Sovjeti pa zahtevajo odstranitev 72 ameriških jedrskih bojnih konic za misile Pershing 1A, ki so postavljeni v Zahodni Nemčiji. ZDA in tudi Zahodna Nemčija tej sovjetski zahtevi nasprotujejo. Pershing 1A namreč ima doseg le 465 milj, to pa pomeni, da bi taki misili, če bi bili opremljeni z jedrskimi konicami, ne mogli doseči sovjetskega ozemlja. Zato, trdi ZDA in ZRN, ne pridejo v poštev. Ti misili bi kljubovali sovjetskemu vdoru v zahodno Evropo, vendar bi neposredno ne zadeli same ZSSR.

Včeraj sta se v State Departmentu sestala državni sekretar George Shultz in sovjetski veleposlanik Jurij Dubinin. Govorila sta o možnosti obiska v Washington septembra letos sovjetskega zunanjega ministra E. Ševardnadzeja, ta obisk naj bi pa pripravil teren za morebiten obisk v ZDA sovjetskega voditelja Mihaila Gorbačova. Reaganova vlada zelo želi tak obisk, Sovjeti pa nočejo pristati na točnega datuma.

— Kratke vesti —

Washington, D.C. — Ameriška mornarica je sprejela upokojitev dveh oficirjev, ki sta priznala osebno odgovornost za napad na fregato Stark v Perzijskem zalivu maja letos. Poveljnik ladje, kapetan Glenn R. Brindell, in drugi oficir, Basil E. Moncrief, se bosta upokojila. Tako ne bosta morala pred sodišče. Brindell, ki je bil v mornarici 22 let, bo dobil pokojnino, Moncrief, ki je služil le 8 let, pa do nje ne bo upravičen.

Washington, D.C. — Trgovinski sekretar v Reaganovi vladi Malcolm Baldrige je bil ubit preteklo soboto, ko je nanj padel njegov konj. 64-letni Baldrige je bil član vlade od januarja 1981. Njegov naslednik bo morda bivši ohijski kongresnik Clarence J. Brown. Baldrigeova smrt je hud udarec Reaganu, ker predsednik skuša kljubovati protekcionističnemu razpoloženju v zveznem kongresu. Kongresniki zahtevajo razne omejitve v trgovinski menjavi ZDA z drugimi državami. Baldrige je bil velika pomoč Reaganu v zagovarjanju prostega trgovanja.

Moskva, ZSSR — Sovjetska zveza je sporočila, da je usmrtila bivšega državljana ZDA, obsojenega nacističnega vojnega zločinca ukrajinskega rodu, 80-letnega Fjodora Fedorenka. Fedorenko je bil izročen ZSSR l. 1984 potem, ko je bilo ugotovljeno, da je pomagal nacistom v uničevalnem taborišču Treblinka. Več prič ga je prepoznalo. Karl Linna, izročen iz ZDA v ZSSR aprila letos, je 2. julija umrl naravne smrti.

Iz Clevelanda in okolice

Tarok turnir—

To nedeljo popoldne ob 4.30 se bo na Slovenski pristanišču pričel tarok turnir, ki ga bo vodil g. Jože Košir. Igralci taroka lepo vabljeni, da se turnirja udeležijo.

Poroka—

Preteklo soboto sta se v cerkvi sv. Dominika na Shaker Hts. poročila gđ. Miriam Bonutti, hčerka dr. Karla in g. Hermine Bonutti, in g. Ronald Killiany. Poročil ju je škof Edward Pevec, navzoč je bil tudi clevelandski škof Anthony Pilla. Pel je zbor Glasbena Matica. Po poroki je bil sprejem za goste na domu dr. in ge. Bonutti v Pepper Piku. Novoporočencema iskrene čestitke in najboljše želje za srečno skupno življenje!

Velika udeležba—

Preteklo soboto je bil na letovišču ADZ v Leroyu letni »Nevburški dan« piknik. Udeležba je bila izredno velika, kljub vročemu, soparnemu vremenu. Rev. Joseph Ozimek je daroval tkim. »polko mašo« ob glasbeni spremljavi Vadjalovega orkestra.

Novi grobovi

Frank J. Pyke

V nedeljo, 26. julija, je v Manor Care Lake Shore Nursing Center po dolgi bolezni umrl 74 let stari Frank J. Pyke iz Clevelanda, Ohio, mož Ide K., roj. Kisovec, oče Alison Harrigan, 2-krat stari oče, brat Anthonyja Kerze (pok.), Anne Prijatelj (Fla.) ter Jacka in Johna Kerzisknika, zaposlen pri Motch & Merryweather 19 let, do svoje upokojitve l. 1976, član Kolumbovih vitev in SNPJ št. 129. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. danes, v cerkev sv. Križa dop. ob 11. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes dop. od 8.30 do 10.30.

Ivan Merkun

Dne 25. julija je na svojem domu na School Ave. po dolgi bolezni umrl 73 let stari Ivan Merkun, rojen v Ljubljani, odkoder je prišel v ZDA novembra 1938, mož Tillie, roj. Belay, oče Phillipa, Daniela, Marie Hoffart in Joanne Bogus, 3-krat stari oče, brat Josepha, Tončke Glavan in Mitzie Zupce, zaposlen kot strojnik pri Federal Gear Inc. vse do svoje upokojitve. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes, v torek, dopoldne, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 in od tam na pokopališče Vernih duš.

John J. Zrimec

Dne 24. julija zvečer je v Fairview General bolnišnici po (Dalje na str. 7)

»Starokrajski festival«—

To sredo zvečer se bo pričel 10. »Starokrajski festival«, ki ga sponzorirajo trgovci na E. 185 St. Festival bo trajal pet dni, do nedelje, 2. avgusta. Razen za »Rodeo« na prostoriših šole sv. Jožefa, vstopnine ne bo. Na odru na igrišču osnovne šole Oliver Hazard Perry in na drugih krajih ob E. 185 St. bodo nastopile razne godbe, med njimi (gl. str. 2) tudi Dušan Maršičevi Veseli Slovenci. Vabljeni!

Upokojenci Slov. pristave—

To nedeljo popoldne ob treh bo v Hinkovi dvorani na Slovenski pristanišču ustanovni občni zbor za Klub upokojencev SP. Vsi pristavski upokojenci vabljeni.

Krofi pri Sv. Vidu—

To soboto, 1. avgusta, bo imelo Oltarno društvo pri Sv. Vidu prodajo krofov od 8. ure dalje v družabni sobi šolskega avditorija. Pridite!

Važne volitve—

Prihodnji torek, 4. avgusta, bodo v Clevelandu posebne volitve, na katerih prosi šolski sistem povišanje davka. Nekateri skušajo trditi, da volitve ne pomenijo povišanja davkov, kar ni res. Šolski odbor pravi, da rabi več denarja za nujna popravila šolskih poslopij in za dobavo nove opreme. V sredstvih obveščanja pa poročajo, da že pripravljajo svoje zahteve za povišanje svojih plač učitelji in drugi uslužbenci šolskega sistema. Ako sledite poročilom v Plain Dealerju in po televiziji, veste, da je precej resnice o tej igri povedal okrajni avditor Tim McCormack. Udeležba na takih volitvah je običajno zelo pičila, glasovali za povišanje davka bodo pa vsi, ki bodo imeli neposreden korist iz tega, sami pa bodo malo ali nič plačali v gmotnem oziru. Če boste prihodnji torek ostali doma, boste gotovo zaslužili izid teh volitev. Politiki — in šolski odborniki so izrecni politiki — bodo poviševali davke, dokler jim ne bodo volivci rekli ne.

Balincarski piknik—

Balincarski krožek Slovenske pristave priredi svoj vsakoletni piknik v soboto, 8. avgusta, na SP. Balincarji vam želijo postreči z na žaru pečenimi stekji. K dobri večerji seveda spada tudi dobra pijača, zato bodo poskrbeli pri bari.

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 80° F. Sončno tudi jutri, z najvišjo temperaturo okoli 82° F. V četrtek spremenljivo oblačno z možnostjo krajevne nevihte. Najvišja temperatura okoli 85° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor

Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 57 Tuesday, July 28, 1987

83

ČLOVEK IN LJUDJE

Vest in olika — vodilo v razmerju do ljudi

V razmerju do ljudi je VEST na prvem mestu. To velja za vsa področja in za vse zadeve. Razmerje do ljudi se začne v družinskem krogu in se razteza na vsa področja človekovega udejstvovanja.

Vesti sledi OLIKA. Olika je pod vplivom vesti. Tudi olika nas podpira v pričevanju vernosti.

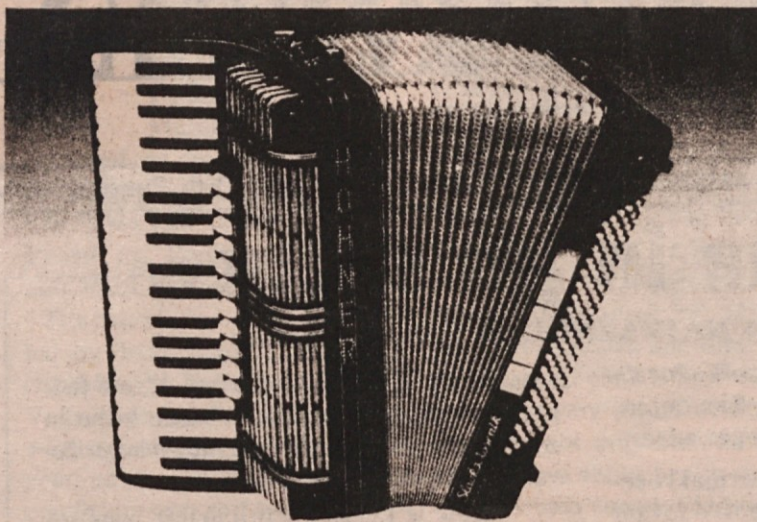
O tem je potrebno razmišljanje, ker smo sredi velikega prizadevanja kdo in kaj bo prevladalo v javnem mnenju. Družbeni sistemi, ki hočejo upostaviti brezverno in protiversko usmerjeno družbo, so na delu in uporabljajo sredstva obveščanja za širjenje svojih idej. Tudi v te razmere je poslana Cerkev z oznanilom blagovesti o Božjem delu in Božjem načrtu za življenje ljudi. Upam, da ni treba utemeljevati, da smo kot božje ljudstvo, ki sestavljamo Cerkev, poklicani in odgovorni, da jo podpiramo v njenem poslanstvu ne samo v misijonskih deželah, temveč tudi v družbi, ki jo sestavljamo.

Razmerje do bližnjega v veliki meri izražamo z govorjenjem. To omenjam, ker je preveč prekrškov proti ljubezni do bližnjega izraženo z govorjenjem. To nam pa tudi pove, da z načinom govorjenja izpovedujemo pravičnost in z njo združeno ljubezen. Oboje mora voditi vernega kristjana v vseh razmerjih do ljudi. Danes je med brezbožnimi družbenimi sistemi in Cerkvijo trajen boj, ki ga protiverski sistemi prikrivajo z obljubami za enakopravno družbo.

V praktičnem ravnanju je pravičnost bolj potrebna kot si ljudje na splošno zavedajo. Na tu omenim razgovor o določenem človeku, ki je poznan in je v družbi po svojem poklicu na vidnem mestu. V presojanju njegovega mišljenja in njegovega ravnanja v določenih zadevah je potrebna pravičnost. V sedanjih spreminjajočih razmerah je možno isto zadevo ali isti položaj presojati pod različnimi vidiki, ki so lahko vsi upravičeni in ne nasprotujejo resnici. V zadnjih časih smo doživeli, da je tudi duhovnik na vidnem mestu javno zgrešeno presojal ravnanje škofa Rožmana med okupacijo in komunistično revolucijo. Sodba o škofu Rožmanu mora biti pravična in se ne sme na noben način podvreči vplivu tistih, ki so ga obsodili kot izdajalca. Ti seveda želijo, da njihova obsodba škofa Rožmana ne bi prevladala v javnem mnenju kot krivična. Gre pa večkrat tudi za osebe, ki so še med nami in ne pritrdijo vsakemu presojanju sedanjih razmer v domovini. Ako imajo osebno mišljenje, ki je drugačno kot onih, ki so odločno proti komunizmu, to ni nikaikor upravičen razlog, da jih obsodimo kot komuniste ali simpatizerje komunizma. Tudi v doslednosti in značajnosti, ki je potrebna, mora biti dovolj prostora za pravično presojanje.

Med nami so različne skupnosti, ki jih sestavljajo ljudje z različnimi značaji in različnim mišljenjem. Kot člani takih skupnosti moramo z njimi sodelovati. Član vsake skupnosti je prizadet in upravičeno užaljen, kadar značaj in ravnanje enega člana skupnosti, v katero spadam, prikažejo kot

— NA GLASBENEM POLJU —

EASTLAKE, O. - Novo priznanje na svetovnem polju glasbe je ponovno prejel naš slovenski rojak, harmonikaš, komponist in vodja ansambla bratov Avsenik - Slavko Avsenik. To priznanje mu je dala svetovno znana nemška tvrdka »Hohner«, ki izdeluje poleg harmonik, tudi druge glasbene instrumente.

Skozi več so mojstri te tovarne proučevali ideje Slavka Avsenika in letos izdelali model, ki nosi njegovo ime in sicer: »Morino V M-Slavko Avsenik« (foto zgoraj). Model tipa Morino je profesionalen in se bo brez dvoma dobro prodajal predvsem med harmonikaši, ki igrajo Avseniku podobno glasbo. Podjetje »Hohner« je tudi založilo in izdalo učbenik za učenje na tej harmoniki, katerega sta skupaj pripravila brata Avsenik; učbenik bo v kratkem na

razpolago tudi v Ameriki in vas bom o tem obveščal.

Slavko in Vilko Avsenik sta v Ljubljani v samozaložbi izdala dve pesmarici pod naslovom: »Pesmi skladb Vilka in Slavka Avsenika«. Vsaki zvezek vsebuje približno sto besedil, ki so bila napisana za njune skladbe; zvezka je grafično oblikoval in ilustriral Martin Avsenik.

Prihodnje leto bo ansambel Avsenik praznoval svojo 35. obletnico obstoja, vendar čas in kraj praznovanja tega zgodovinskega dogodka še ni bil določen.

mojo krivdo, ker ničesar ne naredim, da bi določen član moje skupnosti drugače ravnal kot ravna. Pa ne gre v tem primeru za hude prekrške, gre samo za sodbo ozkega človeka, ki vidi za vsak položaj in za vsako ravnanje samo eno rešitev. V zgodovini je ozko presojanje edinosti v Cerkvi povzročilo veliko zla in stoletne razdore, ki jih ni lahko odpraviti.

V vsaki skupnosti je potrebno širokogrudno presojanje, da se ustvarja edinstvo in preprečijo razdori.

V razmerju do članov skupnosti, v katero spadamo, razvijamo svojo delavnost in izvajamo svoje načrte. Pri tem doživljamo razne težave in ovire, ki jih je treba premagati, da vztrajamo v svojem delu. Slabosti nekaterih ni lahko prenašati, a potrebno je ustvarjati mirno razpoloženje, ki podpira potrebno delo vseh članov skupnosti. To nas podpira v oblikovanju osebnosti in obenem ustvarja v nas ugodne pogoje za molitev. Človek je sleherni trenutek pod vplivom svojih slabosti. Urejenost v delu in mirno sožitje v skupnosti nas podpira v oblikovanju osebnosti, ki teži po bogopodobnosti, po kateri smo bili ustvarjeni. Polnost bogopodobnosti bo dosežena v večnosti, ko bomo gledali Boga »iz obličja v obličje«. Zanimivo pri tem razmišljanju je, da so besede, ki jih uporabljamo v opisovanju osebnega oblikovanja, soglasne z resnicami, ki vplivajo na našo duhovno rast po božjem načrtu za naše življenje.

Med branjem tega razmišljanja ste se spomnili na resnice, ki jih poznate iz svoje vere in skušnje. Obenem vas pa to vodi do boljšega poznanja bližnjega. Tako najlažje odkrijemo v ljudeh dobro in plemenito, kar je zaradi površnosti navadno prikrito. Večkrat sem bil presenečen nad pristnostjo in globino človeka, ki mi je bil blizu, a ga nisem dovolj poznal. Npr. udeležil sem se obhajanja častitljive obletnice človeka, ki smo ga vsi spoštovali. Hudo mi je bilo, ker sem bil prepričan, da se moj drugi prijatelj tega obhajanja ne bo udeležil, ker je bilo med njima precej nasprotij in nerazumevanja. Veselo sem bil presenečen, ker je prav ta imel glavni govor. Slavljence je tako do podrobnosti poznal na vseh delih njegove življenjske poti, da je bil samo on med vsemi navzočimi sposoben prikazati njegovo poklicno delo. — Drugi primer: večkrat se udeležim pogreba. Na nekem pogrebu je »funeral director« po pogrebnih molitvah pri grobu vprašal, ako kdo želi kaj spregovoriti o pokojnem. Izmed pogrebcev je stopil mož, za katerega nisem pričakoval, da bo govoril. V nekaj besedah je opisal svoje razmerje

(dalje na str. 4)

Starokrajski festival

Na vsakoletnem tkim. »Starokrajsem festivalu«, ki bo na E. 185 St. v Clevelandu od 29. julija do 2. avgusta, bo poleg številnih glasbenih ansamblov nastopil slovenski ansambel »Veseli Slovenci« s pevka-ma Blanko Tonkli in Cvetko Rihtar in sicer v soboto (1. avg.) zvečer ter v nedeljo (2. avg.), prav tako v večernem času.

Oba večera bo med igranjem ansambel podal spored Avsenikovih melodij (»Salute to Avsenik«); točke bo s komentarjem napovedoval radijski napovedovalec Tony Petkovšek. To bo že 10. vsakoletni »festival« na E. 185 cesti, ki dobiva vsako leto več obiskovalcev. Posebnost letos bo vsakakor originalen »Rodeo«, ki bo na prostorih šole sv. Jožefa.

Mladi beograjski violinist

Marca meseca letos smo imeli Slovenci v Clevelandu priliko slišati slovenskega koncertnega violinista Miho Pogachnika, sedaj pa smo čitali v časopisu, da je komaj desetletni violinistični virtuoz iz Beograda, Štefan Milenković, po 70 koncertih širom Evrope prvič igral v ZDA 21. in 22. julija v New Yorku. Koncert se je vršil v slovitem newyorškem Lincolnovem Centru. Mladi glasbenik si je s svojo brezhibno tehniko in igranjem že sedaj pridobil naslov: »Paganini našega veka«.

D.M.

Loly Ella Hlade absolvirala z odliko na univerzi Yale

Loly Ella Hlade, hčerka naših naročnikov g. in ge. Johna Hlade s Huntington, Conn., je letos absolvirala z najvišjo odliko (summa cum laude) v ekonomiji iz slovite Yale univerze. Kot študentka je bila aktivna v organizacijah ekonomske smeri na univerzi in tudi kot koreografinja in plešalka za Yale Dance Exhibitions ter pri univerzitetnem dramskem gledališču.

Srednjo šolo je prav tako končala z velikim uspehom in sicer Lauralton Hall Academy of Our Lady of Mercy v Milfordu, Conn., kjer je bila med drugim predsednica matematičnega kluba in urednica šolskega časopisa.

Zaposlena je pri Goldman, Sachs & Co., veliki investicijski hiši na Wall Streetu v New Yorku, in sicer kot finančni analitik v oddelku za korporacijsko financiranje.

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel

MECAN

ŽIVETI ALI UMRETI

Nekje sem bral, da kakor veter jesni odnaša suho listje z dreves, tako odnaša čas leta našega življenja. Vsi se naglo bližamo svojemu koncu; razlika je le v tem, da mladina drugače dojema to stvarnost kot mi in tudi 40-letniki mislijo, kje je še 60? Mi pa, ki smo med 50 in 60 ali celo že čez, kot npr. Matt, gledamo na prihajajoči finale bolj realistično. Ne, da bi se strinjali z drvenjem časa, vendar spoznavamo in priznavamo, da smo brez moči in brez civilnih pravic, popolnoma odvisni od časa. Tudi Andres Segovia, kitarist stoletja, se je te dni poslovil. Pač izgleda, da nihče ni nena-domestljiv in nobenega človeka ni škoda.

Nekateri pravijo, zakaj bi razmišljali o teh rečeh, ko pa itak ne moremo nič spremeniti. Ali je naš kmet nekdanj tako govoril, ko se je bližala nevihta? Ali ni hitel ven in začel grabiti seno v kupe, pospravil hitro orodje okrog hiše in navadno že ves moker prišel notri?

Pa to so stvari, ki pravzaprav ne spadajo sem, ki jih mora rešiti vsak zase. Preberite knjigo GLEJTE ŽE SONCE ZAHAJA, ki jo je napisal č.g. Franc Sodja, in boste drugače gledali na zadnje četrstoletje svojega življenja vsi tisti, ki mislite, da ste že »omleli«.

Ko smo pred mnogimi leti prišli v to blagoslovljeno deželo, smo pač mislili, da je s tem bilo konec naše selitve. Malokdo je takrat mislil na krtovo deželo, ki nas bo v bližnji bodočnosti sprejela v svoj objem lepo oblečene in napudrane, obdane od dišečih rož ter veliko prijateljev, čeravno brez prtljage. V novi deželi ne bo ne komarjev in ne muh; revmatizem bo izgubil nad nami svojo moč, nič več strahu, kaj bo odkril naslednji zdravniški pregled in tudi naše novo stanovanje bo boljše zavarovano pred raznimi vlomi in tatvami.

Bo pa, seveda, naš odhod imel tudi nekaj negativnih posledic, kot npr.: Nikoli več nas ne bo nazaj, tudi za krajši obisk ne. Tehnični napredek bo šel svojo pot tudi brez nas in mi ne bomo vedeli, kakšen bo ta svet recimo okrog leta 2267, ali točno 300 let po mojem prvem rojstnem dnevu. Nekje sem bral, da bo leta 2075 povprečen delavec prinesel domov 1500 dolarjev tedenske plače. Joj, to bi naša pogledala, ko bi odpirala kuverto! Bog ve, da bi ji rad privoščil take trenutke, pa kaj, ko bova takrat že oba za futer črvom, ki bodo maščevali svoje prednike, ki sem jih kot otrok nabadal na trnek, da bi ujel kakšno ribo.

In ne nazadnje, ceste bodo končno vse popravljene, le nas ne bo, da bi se po njih vozili. Ali si lahko predstavljate vožnjo v Mentor in nazaj po cesti, ki ni nič razkopana?

Pravi optimist je tisti, kdor gre v restavracijo jest brez vsakega denarja v žepu in upa, da bo v školjki našel biser, s katerim bo plačal večerjo in morda bo še kaj ostalo.

The first things she looks for on entering the department store are the complaint and exchange counters.

Novinarji so obiskali dom nekega kozmonavta v Sovjetski zvezi in so našli otroke same doma.

»Kje pa so starši? Ali se kmalu vrnejo?«

»Ati je šel na polet v veselje in se bo kmalu vrnil. Mame pa ne pričakujemo še tako kmalu nazaj, ker je šla v mesico kupit meso.«

Mož jutraj bere neko statistiko v časopisu in reče ženi:

»Ali veš, da vsakokrat, kadar recimo jaz dihnem, trije Kitajci umrejo?«

»To me popolnoma nič ne preseaneča,« odvrne žena.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

- V družinski lasti že 82 let. -

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani v nevarnosti

Potres, ki je leta 1895 za Veliko noč močno prizadel Ljubljano, je bil med drugim povod, da so verniki ljubljanskih župnij naredili zaobljubo, da bodo zgradili cerkev v čast sv. Jožefu in vsako leto na velikonočni ponedeljek imeli spokorno procesijo. Res je bila v letih 1912-13 zgrajena cerkev po načrtih p. Anzelma Wernerja iz Linza. Je to trenutno največja cerkev v ljubljanski nadškofiji, zgrajena v romanskem slogu in dolga 68,5 metra.

Do leta 1945 je bila v njej vsako leto na velikonočni ponedeljek zaobljubljena slovesnost. Zdaj je ta pobožnost na Veliko noč popoldne v ljubljanski stolnici, ker pač cerkev že vrsto let ne služi svojemu namenu. In kako je do tega prišlo.

V prvih povojnih letih so tudi slovenski jezuiti, ki so imeli svojo rezidenco na Zrinjskega cesti tik cerkve sv. Jožefa, doživeli krivičen proces. Nekaj patrov je bilo obsojenih, rezidenca razlašena, z njo pa tudi zaplenjena cerkev sv. Jožefa. Režim je namreč mislil, da je cerkev last jezuitov — ti so jo res uporabljali — dejansko pa je bila last ljubljanske škofije.

Po razlastitvi je bila cerkev dodeljena podjetju Viba-filmu, ki je v njej uredilo svoje ateljeje. S steno s zakrili marmornati glavni oltar, posvečen sv. Jožefu, izredno lepo delo pok. arh. Jožeta Plečnika.

Kmalu se je izkazalo, da cerkveni prostori niso najbolj primerni za snemanje. Tako se je podjetje Viba-film sklenilo

cerkve znebiti in jo ponudilo jezuitom v odkup. Iz tega pa ni bilo nič: prvič jezuiti načelno niso hoteli odkupiti nečesa, kar je bilo ljubljanski škofiji odvzeto s krivičnim procesom, poleg tega pa tudi ne razpolagajo s primerno vsoto denarja, ki bi jo odkup in prenova sve-tišča zahtevala.

In tako je prišlo do razpleta, vrednega razmer, ki sedaj vladajo v državi samoupravljanja. Milan Ljubič (priimek seveda ni slovenski), vršilec direktorja podjetja Viba-film, je 20. maja letos naslovil na odbor občinske kulturne skupnosti v Ljubljani vlogo, v kateri predlaga, naj se cerkev poruši. Iz predloženih aktov je razvidno sledeče:

»Po doslej opravljenih analizah je smiselno cerkev podreti v celoti ali pa vsaj zgornji del... Zvonik je smiselno podreti, sedanjo upravno stavbo oz. bivši samostan pa z adaptacijo podstrešja in tretjega nadstropja ter delno dozidavo sanirati... Zvonovi iz zvonika se odstranijo, saj nimajo nobene funkcije, sam zvonik pa se glede na videz uredi... K cerkvi spada tudi zvonik, ki nima uporabne funkcije, predstavlja pa določeno nevarnost, ker ni vzdrževan in se v njem nahajajo še zvonovi, zelo veliki in težki...«

Na te predloge uprave podjetja Viba-film je odbor občinske kulturne skupnosti Ljubljana-center reagiral tako, da je razne organe obvestil, da je 6. maja letos to zadevo sprejel. Tako bo po krivdi sedanjih oblastnikov Ljubljana ob značilno zgradbo in oropana enega pomembnih verskih objektov. Vse to v imenu delavskega samoupravljanja!

Katoliški glas
9. julija 1987

V blag spomin

OB 7. OBLETNICI SMRTI
NAŠEGA MOŽA IN OČETA

Adolph Lunder

ki je zatisnil svoje blage oči
29. julija 1980.

Že sedem let Te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš;
srce Tvoje več ne bije,
bolečin nič več ne trpiš.

Nam pa žalost srce trga,
solze lijejo iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker Te več med nami ni.

Žalujejo ostali:

Ivana — žena;
Marija in Anna — hčeri.

Cleveland, O., 28. julija 1987.

V BLAG SPOMIN

8. obletnice smrti dragega
moža, očeta in starega ata

Jože Miklavčič

ki nas je zapustil 28. julija 1979

Gospod, daruj mu mir,
naj večna luč mu sveti,
ker si dobrote vir,
uživa raj naj sveti!

Žalujejo:

Mary — žena
: Mary — hčer z družino
Jože, Stane in Peter —
sinovje z družinami
ter ostalo sorodstvo v
Sloveniji.

Euclid, O., 28. julija 1987.

V Gorici srečanje treh slovenskih Mohorjevih družb

GORICA, It. - Srečanje treh sester, tako lahko imenujemo sestanek zastopnikov treh Mohorjevih družb, je bilo v torek 30. junija v Gorici na sedežu Goriške Mohorjeve družbe. Na srečanje sta prišla dva zastopnika Celjske Mohorjeve in sicer predsednik p. Hieronim Žvegljič ter njen urednik Celovškega sta zastopala ravnatelj Kattnig ter urednik Vinko Ošlak; Goriška Mohorjeva je bila navzoča s štirimi člani odbora in sicer s predsednikom prof. D. Butkovičem, tajnikom dr. J. Markužo ter odbornikoma prof. M. Češčet in Markom Tavčarjem; prisoten je bil tudi urednik Primorskega slovenskega biografskega leksikona prof. Martin Jevnikar.

Po uvodnih pozdravih z vseh vseh strani so sledila poročila posameznih Družb. Za goriško je spregovoril tajnik J. Markuža, ki je najprej kratko osvetlil nastanek GMD, njen razmah pred drugo svetovno vojno, ko je dosegla rekordno število članov (18.000); omenil je njene težave po drugi svetovni vojni, ko je ostala odrezana od svojega naravnega zaledja, ki je Primorska do nekdanje jugoslovanske meje. Posebej je poudaril pomen Slovenskega primorskega biografskega leksikona, ki zadnja leta redno izhaja na 160 straneh in ki uživa ugled tudi v Sloveniji. Pri tem je čudno, so menili navzoči, da niti ta znanstvena knjiga še vedno ne sme legalno v Jugoslavijo, (močne črke moje, op. ur. A.D.) čeprav si na ta ali na drug način omislijo zvezke leksikona skoro vse javne knjižnice in tudi mnogi privatniki, saj so prve zvezke morali ponatisniti.

Zastopnik Celovške Mohorjeve Kattnig je prikazal zelo bogato in mnogostransko knjižno dejavnost njihove Mohorjeve. Ta ne izdaja vsako leto le rednega knjižnega daru, temveč tiska med letom tudi razne druge knjige v slovenskem in nemškem jeziku. Tako mislijo izdati izbrana dela koroškega buhovnika Drabosnjaka, pa slovar slovenskega ekonomskega jezika in še drugo. Založili so tudi učbenike za slovenske šole na Koroškem.

Celjska Mohorjeva družba je imela svoj redni občni zbor, ki je znova potrdil p. Hieronima Žvegljiča za predsednika. V odboru so po en zastopnik iz vsake dekanije v Sloveniji. Svoj sedež ima v Celju, kjer so sedaj prišli do lastne hiše. Med letom tiskajo knjige v redni izdaji, to je vsakoleten dar za člane; v izredni izdaji pa tiskajo razne knjige verske in vzgojne vsebine ter tudi molitvenike.

Ob koncu srečanja je Vinko Ošlak sprožil zadevo Celovškega Zvona, ki se je že dobro uveljavil v slovenskem kulturnem prostoru in tudi pri rojakih v obeh Amerikah. Njegova

(dalje na str. 4)

Spremembe v domu Korotan

(*Mnogi naši bralci vedo, da je na Dunaju slovenski visokošolski dom Korotan, ki je lani praznoval 20-letnico. Tako ustanovo si je zamislil č.g. Ivan Tomažič, ki je dom Korotan vodil vse do 1. januarja 1987, ko je vodstvo oddal drugim. Nastale so bile težave, ki jih je g. Tomažič opisal v 12. številki odlično urejene in tiskane revije »Glas Korotana«. O nastalih težavah sem bral v izvodih koroškega »Našega tednika«, nisem pa nič v našem listu pisal. Zdi se mi pa, da bi bralci, ki se še posebej zanimajo za usodo slovenske skupnosti na Koroškem, kjer se borijo za obstoj vse njene ustanove, radi vedeli za g. Tomažičevo razlago. Gre seveda za njegovo gledanje na zadevo, vendar je treba upoštevati, da brez njega bi najbrž ne prišlo do doma Korotana na Dunaju, ki sedaj bliža svojemu srebrnemu jubileju. Mnogi naši bralci so tudi nezadovoljni nad razvojem naše širše ameriške družbe. Težke besede g. Tomažiča pa kažejo, da je tak negativen družbeni razvoj morda segel veliko globlje ravno v Evropi in da pri tem ni izključil oz. prezrl tudi del naših rojakov na »stari« celini. Ur.*

Dvajsetletni jubilej slovenskega visokošolskega doma na Dunaju je nepričakovano povezan z zamenjavo vodstva doma.

Pred šestindvajsetimi leti sem si zamislil ustanovitev slovenskega doma na Dunaju. Štiri leta sem potreboval za iskanje primerne lokacije, za ureditev raznovrstnih formalnosti, za zagotovitev gradbenih sredstev in za pripravo načrtov. V dveh naslednjih letih je bilo šestnadstropno poslopje zgrajeno. Dne 15. listopada 1966 je bil dom slovesno odprt študentom in predstavljen slovenski in dunajski javnosti. Lastništvo doma sem dal Mohorjevi družbi v Celovcu, da bi bil njegov namen zagotovljen za vse čase. Pridrhal sem si pa pravico vodstva in uprave.

Z leti se je dom Korotan, poleg svojega glavnega namena kot doma za slovenske visokošolce, vedno bolj razvijal tudi kot kulturno središče. Preko glasila »Glas Korotana« je ponesel v slovensko javnost spodbujajoča dognanja iz narodne zgodovine in prikazal v novi luči slovenske simbole. V njem je zrasla Slomškova ustanova, ki s štipendijami pomaga mladim Slovincem, rojenim v inozemstvu, da spoznajo domovino svojih staršev. V Korotanu je nastal Sklad za raziskovanje starejše slovenske zgodovine. Podpirali smo nekatere slovenske ustanove in razne dobre namene.

Po dvajsetletnem uspešnem delovanju Korotana smo se dunajski Slovenci ponovno srečali v velikem številu v dvo-

rani doma, da bi praznovali jubilejni dogodek s podaritvijo prve nagrade iz Sklada za raziskovanje starejše slovenske zgodovine. Z veseljem smo se spomnili prehojene poti in z upanjem gledali v bodočnost. Vendar je nepričakovani razvoj dogodkov prekrižal naše načrte.

Bilo je poleti 1986, ko so koroški študenti s podporo staršev ponovno udarili na staro struno, da bi preglasili glas Korotana. Saj za domoljubno melodijo in za pesem vzvišenih idealov niso v dvajsetih letih nikoli kazali poslušnosti. Odmevali naj bi raje taki zvoki, ki bi mladino uspavali v fatamorganski sreči. Hoteli so sami dati ton v hiši. To je vse.

»Neatraktivnost edinega slovenskega doma na Dunaju vidijo slovenski študentje predvsem v današnjim razmeram povsem neodgovarjajočem hišnem redu, na primer to, da je študentom prepovedano prosto sprejemanje obiskov v sobah.« Tako so napisali sami v Našem tedniku 28. 5. 1986. In zopet: »Ni nam dovoljeno sprejemanje obiskov v naših sobah. To je vzrok, da je Korotan med slovenskimi študenti skrajno neatraktiven« (Naš tednik 5. 6. 1986).

Če se ustavimo pri njihovi glavni zahtevi, bi pripomnil, da je šlo le za proste obiske fantov v sobah deklet in obratno. In vendar smo imeli vse razumevanje tudi za stike med fanti in dekleti. Da bi te stike pospešil, sem od vsega začetka sprejemal v isti dom študente in študentke. To je bil prvi tak primer v kakem študentskem

domu na Dunaju.

Imeli smo sicer ločene stanovanjske oddelke, vendar skupni prostori so bili vsem na razpolago noč in dan. Ker se je taka ureditev izkazala za pravilno in pametno, smo jo obdržali tudi potem, ko so v drugih študentskih domovih padle vse pregrade in izginile vse omejitve.

Da je Korotan vztrajal pri svojem preizkušenem stališču, je motilo zlasti koroške študente. Vse svoje upe po spremembah so končno stavili na novi zakon za študentske domove. Ker pa so slutili, da tudi ta zakon ne bo mogel spreminiti našega stališča, je bilo treba uprizoriti časopisno gonjo in s tem izsiliti »proste obiske«. V tej gonji so se najbolj angažirali sami starši študentov: Nedelja 22. 6. 86 in moj odgovor 29. 6. 86; Naš tednik 19. 6. 86, 17. 7. 86, 21. 8. 86 in moj odgovor 10. 7. 86, 24. 7. 86.

Vse se je vrtelo okoli »prostih obiskov«, saj drugih konkretnih očitkov niso imeli ne študenti ne starši. Dom sem v vsakem oziru vodil vzorno in uspešno. Sami študenti so večkrat poudarjali razliko med našim domom in drugimi domovi, posebno kar se tiče reda, miru, čistoče in prijetnosti. Marsikdo je ravno zaradi tega prišel v Korotan. To nam je izrecno priznal celo ministrski urad za tuje štipendiste. Vendar pa je bilo vse to za koroške študente brez vrednosti, dokler ne bi bili dovoljeni prosti obiski.

Da se kdo vsemu temu ne bi smejal, so sami starši pohiteli z izjavo, da »študentje s svojo željo, da bi se v sobah obiskovali, nimajo v mislih, da bi to pomenilo intimne odnose« (Naš tednik 19. 6. 86). Tako naivne starše pa so postavili na laž marsikatere njihovi otroci, ki so v preteklih letih skrivaj jemali ponoči v svoje sobe dekleta oziroma fante, pa čeprav so s tem tvegali izključitev iz doma in so bili marsikdaj tudi resnično izključeni.

(dalje na str. 5)

Mohorjeve družbe

(Nadaljevanje s str. 3)

prednost je, kot je dejal V. Ošlak, v tem, da dobiva vedno nove sodelavce poleg nekaterih stalnih. Tako so se v zadnji številki pojavili kar štirje novi sotrudniki. Omenil pa je težave s Slovenijo, kjer je revija predraga za tamkajšnje finančne razmere in kjer so še vedno problemi tudi zato, ker prihaja revija z zamudo. Postavil je predlog, naj bi se vse tri Mohorjeve družbe zavzele za revijo Celovski Zvon.

Pa še to in ono so si povedali navzoči zastopniki, ki so svoje srečanje nadaljevali tudi pri kosilu. Med razgovori se je utrdilo spoznanje, da vsaka Mohorjeva družba živi in deluje v svojih posebnih razmerah, da pa se bo kljub temu dala izpeljati tudi kaka specifična skupna pobuda vsaj v prihodnje.

Katoliški glas,
(9. julija 1987)

Svetovno prebivalstvo postaja starejše

Washington, D.C. — Census Bureau ali Urad za ljudsko štetje v Washingtonu poroča, da število starih ljudi po vsem svetu nepričakovano naglo narašča, kar povzroča nove družbene probleme, posebno glede socialnega skrbstva.

Po najnovejši statistiki je razvidno, da ima 23 večjih držav na svetu več kot dva milijona prebivalcev, ki so stari nad 65 let, vključno ZDA, ki imajo 28.6 milijonov prebivalcev, starih nad 65 let. Računajo, da bo čez 30 let ali okoli leta 2025 že 50 držav s sorazmerno visokim številom ostarelih prebivalcev, kar bi lahko že imenovali »Postarani svet«.

Da vedno več ljudi dočaka visoko starost, je pozitiven dokaz boljšega zdravstvenega skrbstva, istočasno pa nastajajo nove socialne naloge za skrbstvo ostarelih ljudi. V tem času je po vsem svetu okrog 290 milijonov ljudi, ki so stari nad 65 let. To število pa se vsako leto zvišuje za 2.4%, tako da bo v letu 2000 že okrog 400 milijonov ostarelih ljudi po vsem svetu. Prav v tem času so uradno zaznamovali, da znaša svetovno prebivalstvo 5 milijard ljudi. Po tehničnem sistemu ljudskega štetja je bil prav v Zagrebu na Hrvaškem pred 14 dnevi rojen otrok, ki je izpolnil število 5 milijard svetovnega prebivalstva.

Značilno je, da število ostarelih ljudi procentualno najbolj narašča od starostne skupine, ki so stari nad 80 let. In prav to dejstvo ustvarja nove ekonomske, socialno zdravstvene in tudi družinske probleme, da morajo prizadete države temeljito preusmeriti svojo socialno politiko, ker je velik odstotek nad 80 let starih ljudi prepuščen javnemu skrbstvu ali popolni oskrbi družine. Vse civilizirane države po vsem svetu bodo morale investirati ogromne vsote denarja, da bodo mogle vzdrževati

socialno skrbstvo vsaj na sedanji ravni.

Največ ostarelih ljudi nad 65 let starih ima sedaj Švedska in sicer 17 odstotkov, kar je približno isto kot jih ima sedaj Florida, kamor se po upokojitvi naseli mnogo ostarelih ljudi.

Statistika tudi kaže, da so ženske bolj trdožive kot moški. Med nad 80 let starih ljudmi je kar 70 odstotkov žensk.

Dr. Stanislav Lenič, ljubljanski pom. škof. obhajal svoj zlatomašniški jubilej

V nedeljo, 5. julija 1987, je v svoji rojstni župniji Cerklje na Dolenjskem obhajal svoj zlatomašniški jubilej dr. Stanislav Lenič, ljubljanski pomožni škof in generalni vikar in vrhovni direktor vseh izseljeniških slovenskih duhovnikov.

Nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar mu je izrazil hvaležne čestitke za vso njegovo naporno delo. Nadškof je svoje čestitke zaključil:

«V duhu povezani z vso ljubljansko nadškofijo, pa tudi z drugimi Tvojimi prijatelji in znanci doma in po vsem svetu, bomo v nedeljo, 12. julija, v ljubljanski stolnici slovesno obhajali Tvojo zlato mašo. V tej stolnici sv. Nikolaja si bil posvečen v duhovnika in škofa in v njej si tolikokrat opravljal evharistično daritev oznanjal božjo besedo... Naj Ti Bog vse obilno poplača po posebni priprošnji božje in naše Matere Device Marije.»

Škof dr. Stanislav Lenič je dobro poznan med slovenskimi rojaki po vsej Evropi, Združenih državah Amerike in Kanade, v Avstraliji in v Argentini.

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63
34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

ČLOVEK IN LJUDJE

(Nadaljevanje s str. 2)

do pokojnega sorojaka in pri tem izpovedal svojo globoko vero v božjo previdnost in v bližino večnosti, v katero smo vsi poklicani. Presenetil me je z globino svoje vernosti.

To razmišljanje se mi je zdelo potrebno, ker je preveč ljudi, ki so v sebi razdvojeni. Po eni strani vedo, da bodo umrli, po drugi strani ravnaajo, kot da zanje ne more priti nepričakovano. Verujejo, da bodo morali dajati odgovor za svoje življenje, po drugi strani pa ne uredijo svojih razmer z bližnjimi, čeprav je potrebno marsikaj popraviti. Ob možnosti bližnje smrti človek navadno želi popraviti in urediti svoje razmerje z bližnjim. Nekdo, ki je sedaj že v večnosti, mi je malo pred svojo smrtjo zaupal doživetje, ki ga je imel med obiskom starega kraja. Ko je šel mimo hiše znanca, ga je ta poklical v svojo hišo. Med revolucijo je bil ta na partizanski strani. In to ga je težilo, ko je videl soseda, ki je moral zapustiti vse in bežati, da si je rešil življenje. Ne spominjam se, v čem ga je posebej težila vest, a hotel je prositi odpuščanja pred vstopom v večnost.

F. (Ave Maria, avgust 1987)

Kanadska Domovina

Okno v misijonski svet

Skozi prizmo preteklosti v prihodnost

Janko Slabe, rojen 1944 v Rovtahu, je duhovnik ljubljanske nadškofije. Petnajst let že misijonari v faraganganski škofiji na Madagaskarju. Odlikuje ga apostolska gorečnost, slovi pa tudi kot mojster malgaškega jezika in imeniten poznavalec malgaške duše.

V letošnjem septembru bo prišel v Kanado in obiskal dobrotnike slovenskega misijona na Madagaskarju. Za Božjo besedo je napisal široko zasnovan članek. Misijonar zemljepisno, zgodovinsko in preroško osvetljuje delo katoliške Cerkve na otoku. Objavi ga bomo v dveh delih, v tej in naslednji številki Božje besede. Ur. Božje besede. (Ko bo izšla naslednja Božja beseda, bomo v AD drugi del članka bralcem tudi posredovali. Ur. AD)

Matanga je bila dolga leta vangaidranska podružnica. Kako se je misijonsko delo začelo, ne vem. Prvi katehumeni so bili krščeni 27. 3. 1937. Misijonarji so jih obiskovali več ali manj vsaka dva meseca. Za velikonočne praznike 1973 sta bila tam sestra Marija Pavlišič in malgaška sestra Marie Aimée. Sam sem za praznike prišel iz Ambositre iz študija malgaščine v Vangaindrano. Na veliko soboto sem šel za njima, do križišča (20 km) z avtom, naprej (9 km) peš. To so bili še blaženi časi, ko je »katrca« lahko šla še po vseh cestah in sem jo lahko brez skrbi, da bi jo kdo ukradel, pustil na osamljenem križišču.

Pogumno in navdušeno sem se 15. 9. 1973 naselil v stari, nizki zakristiji kot prvi stalni misijonar. Mnogo veselja in težav sem doživel od takrat. Gotovo je tisti prvi sprejem bila vakcina, da vse do sedaj nisem vrgel puške v koruzo.

Sestra Marie Aimée je kristjanom naročila, da me ne smejo pustiti samega. Ljudje so priporočilo vzeli resno. Zanimivo jim je bilo prodirati v dušo novega misijonarja, ki še ne zna jezika; kot da bi si s svojimi noži utirali pot med ovijalkami v pragozdu. To medsebojno iskanje dna duše

Opravičilo

V članku: »Kdo je kdo« v slovenski torontski skupnosti, ki je izšel 14. julija 1987, je bila neljuba pomota, ki jo je zakrivil urednik. V odstavku, ki bi se moral po avtorju glasiti takole:

Ali ima starostni dom Lipa namen postati »počitniška kolonija« za stare in obnemogle partizanske borce? (Verjetno ne, človek pa se sprašuje.).

se je namesto v rokopisu napisane besede »ne« vrinila beseda »je«. Za napako se opravičuje urednik AD.

mi je veliko pripomoglo pri učenju jezika.

Ljudje so začeli bolj zvesto prihajati k maši. Stara cerkev je bila dotrajana in premajhna. Zgradili smo novo. Postavili smo tudi župnišče in zvonik.

Poleg Matange sem bil odgovoren tudi za Manambondro in Nosy-Be Masianaka. Obe podružnici sta bili ustanovljeni približno istočasno z Matango. Kot začetnik kaj več od maševanja tam nisem opravil. France Buh mi je pokazal tudi Amparihy-Est, kjer so bili katoličani samo državni uslužbenci, domačinov pa nič.

Skoraj vsakokrat, ko sem bil v Manambondro, me je učitelj iz SANDRAVINANY, domačin, vabil: »Pridi k nam, da ustanoviš podružnico. Veliko je že katoličanov, ki so bili krščeni drugod. Bil so v šolah ali s trehuhom za kruhom (mamanga) in se vrnili domov!« Tudi njihov pastor me je enkrat povabil: »Pridi, bo za oba dovolj dela!«

Ko sem bil nazadnje v Amparihy-Est (junija 1974) nisem našel nobenega katoličana več. Nihče se ni zmenil zame. Ceste so bile še sorazmerno dobre, zato sem jo hitro ubral v Manantenino (71 km), da sem tam prespal na misijonu pri Poljakih. Nazaj grede sem si rekel, da grem spotoma pogledat, ali bi se res kaj dalo napraviti v Sandraviny. Z veseljem so me sprejeli. Razložil sem jim, kako naj ob nedeljah molijo, če ni duhovnika. Pozneje sem šel še nekajkrat tja. Tako se je podružnica začela. Trdne temelje pa ji je pozneje dal g. Janez Puh, ko se je naselil v Manambondro.

S sestrami smo obiskali vse važnejše vasi na Matangškem področju, kjer smo pač pričakovali, da bi se morda kdo odločil za krščanstvo. V vas MAHAVELO pa nismo šli, ker je bilo tam že precej protestantov in tudi ljudje se mi niso zdeli nič kaj dostopni. Leta 1975 pa je prišel Tombo prosit katoličane v Matango, da bi prišli na njegov dom mo-

(Dolge na str. 6)

OBVESTILO

Upravni odbor za »Dom Lipa« obvešča vse rojake, da je začel sprejemati prijave za starostni dom.

Ker bi na vsak način radi ohranili čisto slovenski značaj starostnega doma, bi prosili vse, ki se za dom zanimajo, naj se prijavi čim prej, da tako morejo zasesti vse prostore slovenski rojaki. Za pojasnila se obrnite na naslov:

Dr. Stane Bah, Administrator
Slovenian Linden Foundation
(Dom Lipa)
52 Neilson Dr.
ETOBICOKE, Ontario
M9C 1V7
Tel. (416) 621-3820

Spremembe v domu Korotan

(Nadaljevanje s str. 4)

Prav tako lahko poučijo te naivne starše o pravem pomenu »prostih obiskov« sami študentski časopisi. Tako n. pr. »Express«, uradno glasilo avstrijskih visokošolcev, v katerem se študentka nekega doma pritožuje, da »njen prijatelj ne sme pri njej prenočiti brez dovoljenja vodstva«. V drugih številkah pa se isti časopis zavzema za pravico študentov, »da sme vsakdo pri njih prenočiti«, in še za »prosto skupno bivanje študentov obeh spolov«.

Ko je cerkveni zastopnik pri komisiji za dokončno formuliranje predloga zakona o študentskih domovih omenil neke moralne pomisleke glede takih »pravic«, mu je zastopnik študentov takoj zabrusil, da hoče študente »bevormunden« (t. j. biti varuh), in njegovega poguma je bilo konec!!

Dejstvo je, da so takšne zahteve študentov v novem avstrijskem zakonu za študentske domove v polni meri upoštevane. Le da se je samemu zakonodajalcu zazdelo, da je v tem vendarle nekaj, kar se težko ujema s katoliškimi načeli, in je (morda zato, da bi se izognil kakemu diplomatskemu zapletu) tozadevnemu paragrafu dodal še pripombo, da je treba upoštevati obveznosti, ki izhajajo iz konkordata. Kaj naj bi to pomenilo, tudi cerkvenim oblastem ni jasno.

Po posvetovanju s pravnikom sem se vseeno čutil upravičenega, da v smislu samega zakona vztrajam pri dosedanjem hišnem redu, kar se tiče prostih obiskov. Četudi omenjena opomba pri novem zakonu ne bi zadoščala, bi v našem novem statutu v vsakem primeru ostal za sprejem v dom pogoj, da se vsakdo odpove pravici do prostih obiskov. Možnost, da bi Korotan izstopil iz kategorije »študentskih domov v smislu zakona«, je odbor Mohorjeve zavrnil.

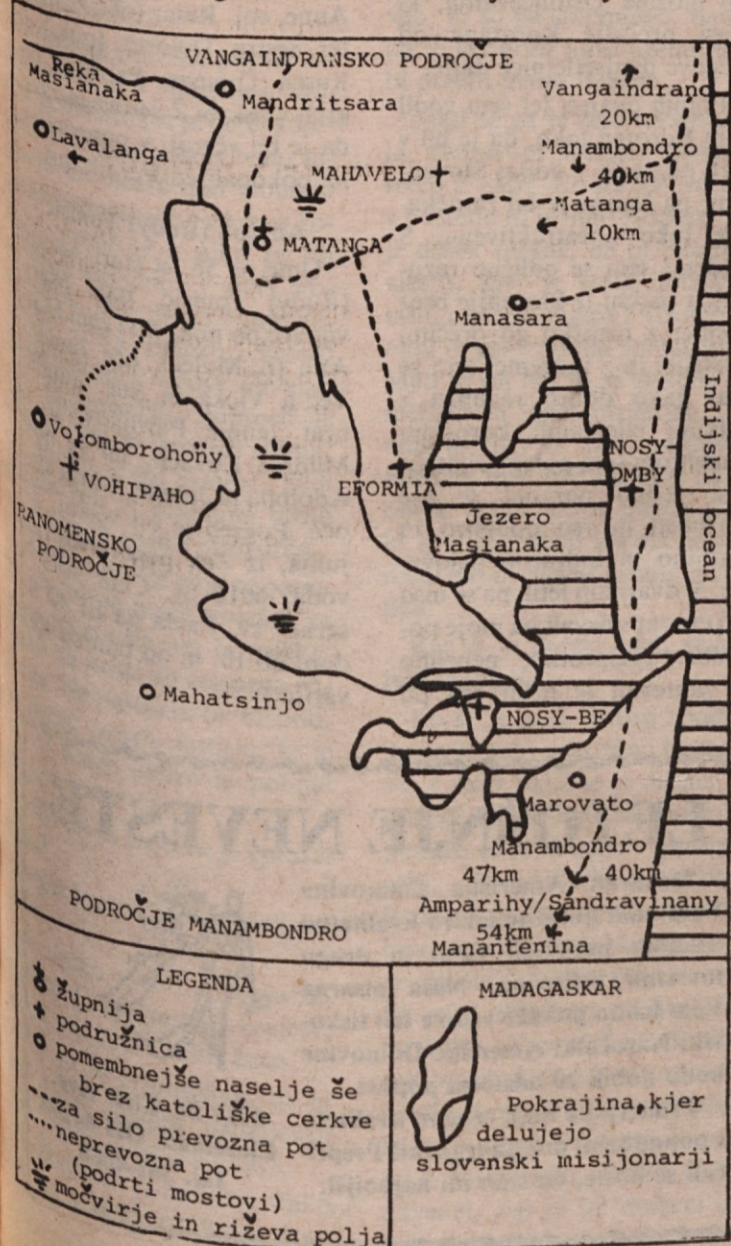
Znašli smo se torej v novem položaju, v katerem je kapitulirala večina katoliških domov. Nekateri pa so se preusmerili v druge namene. Zadeva je še posebno kočljiva v domovih, kjer stanujejo v isti

hiši študentje in študentke, kakor je tudi v našem Korotanu. Tu ne gre namreč zgolj za sprejemanje zunanjih obiskov, temveč tudi za medsebojno »obiskovanje« brez vsakršnih omejitev in norm. Sankcionirano je torej skupno in mešano bivanje mladine obeh spolov v isti hiši. Tako so vsi domovi dejansko prisiljeni nuditi priložnost vsem in vsakršnim, tudi neopravičljivim dejanjem.

Vsakdo se sprašuje, ali se takšne razmere ujemajo s krščanskimi načeli. Zaman sem iskal jasen odgovor na pristojnih mestih. Na lastno odgovornost se tudi nisem hotel izneveriti našim dosedanjim načelom, katerih namen je bil, pomagati mladini na poti k življenjskim ciljem. S prepovedjo prostih obiskov v sobah Korotana nismo hoteli nikomur vsiljevati kake določene etike. Saj ni bil nobeden prisiljen stanovati v Korotanu. Poleg praktičnega pomena za mir in red v hiši smo namreč s takšno omejitvijo hoteli povedati mladim, da ni vse zlato, kar se sveti, in da ni vse dobro, česar si človek zaželi. Hoteli smo opozoriti na bistvo prave ljubezni, ki pomeni podaritev samega sebe ljubljeni osebi z neovrgljivim pristankom na skupno življenje (zakon). Spolni odnosi, ki niso povezani s to dokončno daritvijo, niso v skladu z ljubeznijo, temveč so egoizem, ki išče le lastno zadovoljitev. Iskanje in odobravanje takih odnosov pa je začetek rušenja zakonske sreče v prihodnosti. Vsem je znano veliko gorje v družinah zaradi nezvestobe in ločitev. V Evropi pride danes do ločitve pri vsakem tretjem zakonu, medtem ko je bil pred desetimi leti ločen le vsak peti od sklenjenih zakonov. Krivda za vedno večji razdor zakonov in družin je, med drugim, razuzdanost predzakonskih spolnih odnosov med mladimi.

Večina študentov Korotana je smatrala naše dosedanje stališče za pametno in za katoliški dom samo po sebi umevno ter je zato s podpisom sprejela

(dalje na str. 6)

KOLEDAR

društvenih prireditev

JULIJ

29. do 2. avg. — Letni »starokrajski festival« na E. 185 St.

AVGUST

8. — Balinarski krožek Slovenske pristave priredi zabavni večer na Slov. pristavi.

9. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, ima svoj drugi piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

15. — Plesna skupina Kres ima prireditev na Slovenski pristavi. Ob 5. pop. sv. maša, večerja od 6. do 8., prireditev ob mraku. Za zabavo igrajo Veseli Slovenci.

16. ADZ priredi na svojem letovišču »Družinski dan« piknik. Od 2. ure dalje.

19. — Federacija slov. upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Krivec orkester.

23. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi letno »povratek domov« prireditev. Od 1. ure dalje.

30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 11.30 sv. maša, nato kosilo, popoldne ples, za katerega igra T. Klepec orkester.

SEPTEMBER

12. — Fantje na vasi priredijo koncert ob zborovi 10-letnici, v SND na St. Clair Ave. Za ples igra Alpski sekstet.

12. — ADZ priredi »Pečenje školjk« na svojem letovišču.

13. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

20. — Društvo S.P.B. priredi romanje v Frank, Ohio.

27. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.

27. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Vinsko trgatev v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

17. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

17. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — Občni zbor Slovenske pristave.

18. — Slovensko umetnostno združenje ima razstavo in prodajo v SDD na Recher Ave.

25. — Slomškov krožek priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

25. — Slovenski dom na Maple Hts. priredi pečenje školjk.

31. — Slovenski dom za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND na St. Clair Ave.

NOVEMBER

7. — Štajerski klub priredi martinovanje v avditoriju pri

Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

8. — Mladinski pevski zbor Kr. št. 3 SNPJ ima jesensko prireditev z večerjo in koncertom v SDD na Recher Ave.

14. — Belokranjski klub priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra Tony Klepec orkester.

14. — Pevski zbor Jadran ima svoj jesenski koncert z večerjo in plesom, v SDD na Waterloo Rd. Igra Joey Tomsick orkester.

DECEMBER

6. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis., priredi miklavževanje v dvorani sv. Janeza Evangelista.

12. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima božičnico v družabni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Pričetek ob 2. pop.

— 1988 —

FEBRUAR

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

Misijonar J. Slabe

(Nadaljevanje s str. 5)

lit, ker bi se rad rešil tabuja, ki mu brani jesti mesnino in tudi ribe.

Hvaležen, da je bil te silne težave rešen, se je z vso dušo zavzel, da bi pri njih nastala podružnica. Pridobil je lepo skupino ljudi. Med gradnjo podružnične cerkve je umrl za rakom. Na smrtni postelji je sinu naročil, naj skrbi za cerkev. Precej prvih kristjanov je prenehalo z molitvijo, pač pa sin prizadevno vodi mladino. Naj še mimogrede povem, da on pojé kakršnokoli ribo s kostmi vred.

Leta 1980 so skoraj po vsej jugovzhodni obali ljudje sklenili, da bodo pili »botro« (beri: buču). Ne vem, kaj vse so zmešali, med drugim je bilo tudi nekaj zemlje iz grobnice.

Prepričani so bili, da tat po tisti pijači umre. Da bi tatu našli, so morali piti vsi, brez izjeme. Katoličanom smo razložili, da je to vraža, da pa smejo piti, da se ne bi kakšen resnični tat iz strahu zatekel k njim, češ da ne bo pil, ker je »katoličan«.

Protestanti so bili v tem oziru bolj strogi in so svoje vernike izobčili, če so pili »botro«. Tako so v EFOROMIJI izobčili vso podružnico, razen dveh katehistov, ki sta vztrajala v svoji veri. Njiju pa je izključila vaška skupnost — nihče ni smel imeti z njima stikov.

Ekskomunicirani protestanti so prišli k meni rekoč, da niso tega storili iz vraževernosti, ampak iz strahu pred večino. Radi bi še naprej molili. Šel sem k pastoru v Matangi in mu povedal, da njihovi prošnji ne morem odreči, ker jih ne moremo pustiti vnemar v nedogled. Začeli smo s katekizmom. Selili smo se od hiše do hiše, kjer je bilo pač kaj prostora. Ob nedeljah so prihajali v Matango. Nestrpnost so čakali, kdaj bodo smeli prejemati obhajilo.

Med mojim dopustom 1981 jih je protestantska cerkev sprejela nazaj, katehistoma pa je tudi vas odpustila greh. Mnogi so se vrnili, kakšna četrtnina pa je ostala zvesta katoličanom. »Sedaj vas pa lahko krstim oziroma obhajam, ker je zadeva pri protestantih urejena«. Nisem namreč smel zlorabiti njihove trenutne stiske.

Od tedaj se tudi ob nedeljah zbirajo kar doma, saj je v Matango 10 km daleč. Število katoličanov še narašča. Ko sva bila tam s farafanganskim škofom (7. 7. 83), sta v eni polovici hiše spala zakonca lastnika, v drugi pa midva s škofom. Ponoči se je škofov vzglavnik premaknil. Ker je bil prostor tesen, se je dotaknil goreče spirale stupa proti komarjem in začelo je goreti. Hvala Bogu, da sva pravočasno opazila, sicer bi zgorela skupaj s hišo.

(Bo še)

Božja beseda
jul-avg 1987

Kanadski rojakil!
Dopisujte v Ameriško
Domovino!

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

Spremembe v domu Korotan

(Nadaljevanje s str. 3)

novi statut, ki sem ga sestavil v smislu naših načel in zakona. Proti tistim redkim koroškim študentom, ki so se temu upirali, niso pa hoteli zapustiti doma, bi svoje stališče, dasi k temu prisiljen, lahko brez težav uveljavil pred sodiščem.

Toda nekateri mlajši odborniki pri Mohorjevi družbi so podpirali teh nekaj študentov in mi niso hoteli priznati pravice, da sestavim novi statut doma. Zato bi pri vsem tem neizogibno nastal tudi spor z Mohorjevo, katerega pa nisem hotel tvegati, saj smo se petindvajset let lepo razumeli in odlično sodelovali ne samo pri nastanku in razvoju doma Korotan, temveč tudi na tiskarskem področju. Zaradi tega sem odboru Mohorjeve družbe raje postavil na izbiro dva predloga: ali naj mi prizna neokrnjeno pravico do vodstva doma, kakor sem jo po pogodbi imel od vsega začetka, ali pa naj Mohorjeva sama prevzame odgovornost za vodstvo doma, brez mene.

Odbor je 1. dec. 1986 sprejel moj drugi predlog. Njegovi zastopniki so 6. dec. 1986 prišli na Dunaj, da smo se zmenili za podrobnosti predaje in 1. januarja 1987 sem zapustil Korotan.

Kakor sem na začetku predal Mohorjevi lastništvo doma, tako ji zdaj prepuščam tudi njegovo vodstvo z enako željo in namenom kakor nekdanj, da bi Korotan za vse čase služil svojemu namenu, ki je z zlatimi črkami začrtan na marmornati plošči: MLADINI V POMOČ — NARODU V PONOS — ZGODOVINI V ČAST. Lahko rečemo, da izraža isti namen tudi devetnajst metrov dolg in izredno lep mozaik Ustoličevanja, ki krasi pročelje Korotana od njegove dvajsetletnice dalje.

Polnih dvajset let sem vodil dom Korotan tako, da je bil v vseh pogledih v ponos Slovencem, pa čeprav je bil za nekatere tako »neatraktiven«. Študenti sem se odlično razumel: s tistimi iz Slovenije brez izjeme; z nemško govorečimi Avstrijci in z inozemci sem se prav tako dobro razumel z redkimi izjemami; koroškim študentom sem poleg prijateljstva vedno ponujal še vse možnosti in vso podporo za narodno in kulturno delovanje. V dvajsetih letih pa se niso niti enkrat odzvali na moje ponudbe. Nasprotno, nenehno so zahtevali le hišni red po

lastni volji in s tem kvarili dobre odnose. Zdaj imajo tudi hišni red po lastni volji. Dal sem jim vse na razpolago. Morda bodo kdaj našli vsaj besedo priznanja in hvaležnosti.

Ob mojem slovesu od Korotana velja vsem, študentom in gostom, moj prisrčen pozdrav. Tisoči Slovencev so bili v teku dveh desetletij moji gostje. Korotan jim je pomenil delček domovine in jim nudil občutek domačnosti. Njegova vrata bodo tudi v bodočnosti, kakor upam, odprta slovenskim gostom. Sam pa bom gotovo še srečal marsikoga od starih prijateljev in znancev v manjšem domu KOPER, ki ga še vedno vodim in kjer imamo tudi nekaj sob za goste, bodisi med šolskim letom ali (in še posebej) v poletnih mesecih. Za rezervacije priporočamo pismeno naročilo na naslov: Pension Koper, Bennogasse 21, 1080 Wien, Austria.

(Konec)

Novi grobovi

(Nadaljevanje s str. 1)

dolgi boleznimi umrl 74 let star John J. Zrimec s 17408 Elsienna Ave. v Clevelandu, rojen v Lorainu, O., brat Louisa, stric, zaposlen kot glavni inženir pri Merriam Instrument Co. več kot 28 let, dokler ga ni bolezen l. 1974 prisilila, da je šel v pokoj. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes dopoldne ob 10.30 na Kalvarijo.

Arlene Kozely

Dne 24. julija je v Broadfield Manor Nursing Home v Madisonu, Ohio, po dolgi boleznimi umrla 45 let stara Arlene Kozely, hčerka Stanleyja in Anne, roj. Resar (oba že pokojna), ter sestra Dolores (pok.) in Karen Thomas. Privaten pogreb v oskrbi Želetovega zavoda je bil včeraj, v ponedeljek, na pokopališču Vernih duš.

Adolph (Rudy) Tomsic

Umrli je 56 let stari Adolph (Rudy) Tomsic, mož Mary, vdovec po pok. prvi ženi Mary Ann (r. Mulec), oče Jamesa, Ted-a Vicka in Sue Gundica, brat Jennie Pawlikowsky in Mildred Kovach, sin že pokojnega Adolpha in Jennie, 4-krat stari oče. Pogreb je bil včeraj, 27. julija, iz Zak pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. dop. ob 10. in od tam na Kalvarijo.

LETOŠNJE NEVESTE

Tiskarna Ameriška Domovina Vam nudi obsežno izbiro kvalitetno tiskanih poročnih vabil in drugo tovrstno tiskovino. Naša pisarna Vam lahko pokaže vzorce teh tiskovin. Naročniki Ameriške Domovine bodo dobili 20-odstotni popust.

Primerjajte naše cene in kvaliteto s ponudbami drugih trgovin! Prepričali se boste, da smo mi najboljši.

6117 St. Clair Ave.
Cleveland, OH 44103
Tel. 361-4088

Slovenske narodne pravljice
in pripovedke:

ZAČARANI VRT

Izbral in uredil:
Vladimir Kavčič

— ŽELEZEN PRSTAN —

V bajti na koncu vasi je s svojim sinom edincem nekoč živel siromašna žena. S težkim delom je komaj preživljala sebe in otroka. Ko je sin dorasel v dečka, je tudi on spoznal, kako težko je njuno življenje. Zato se je odločil, da ne bo več v breme ubogi materi in sklenil, da si poišče dela in kruha pri tujih ljudeh.

Stopil je v službo in ko je zaslužil tri krajcarje, se ga je polotila želja, da bi odšel naprej po svetu in si poiskal srečo. Poslovil se je od matere, vzela tri krajcarje in se odpravil na pot.

Dolgo je hodil in naposled prispel v neznano vas. Bil je zelo lačen in si je kupil za krajcar kruha. Tedaj pa je na vaški cesti zagledal trop otrok, ki so kamenjali starega in ubogega psa. Žival se mu je zasmilila, stopil je k otrokom in jih poprosil, naj pustijo psa pri miru. Hudobneži pa so se mu posmehovali in še naprej obmetavali žival s kamenjem. Tedaj pa jim je rekel:

»Pustite meni psa, dam vam krajcar zanj.«

Otroci so bili zadovoljni, vzeli so krajcar in mu pustili pretepenega psa.

V soncu in vročini sta potovala naprej, pes mu je ves čas hodil zvesto ob strani, kmalu pa je tudi spregovoril:

»Življenje si mi rešil, kako naj te poplačam? Ostal bom pri tebi, morda me boš še kdaj potreboval.«

Po dolgi poti sta pes in deček prispela v naslednjo vas. Ker je bil lačen si je hotel kupiti lonec leče, a je prav tedaj zagledal na mostu nad globoko vodo kopo otrok z vrečo v rokah. Stopil je k njim in jih vprašal, kaj imajo v vreči. Povedali so mu, da so vanjo zavreli staro mačko, katero bodo odvrgli v valove. Žival se mu je zasmilila, poprosil je otroke, naj jo izročijo njemu, on pa jim je dal krajcar. Tudi mačka mu je obljubila svojo zvestobo in se mu pridružila.

Zdaj so bili že trije popotniki. Deček je hodil spredaj, za njim pa sta šla pes in mačka. Tako so prišli do zelenega pašnika. Na pašniku, tik ob poti, je deček opazil pastirja, ki je vihtel dolgo palico in pobijal pisano kačo.

»Zakaj jo tepeš?« je vprašal deček.

»Ker je grda,« je odvrnil pastir.

A dečku se je tudi kača zasmilila. Dal je pastirju krajcar, da pa mu je prepustil kačo.

Že so se pripravljali, da bi vsi štirje skupaj nadaljevali pot, ko se je oglasila kača:

»Življenje si mi rešil, kako naj te poplačam? S teboj po

svetu ne morem hoditi, ker sem pač osovražena. Zato pa pojdi v grad mojega očeta, kralja vseh kač. Zapomni pa si dobro, kar ti še povem: Ko pridemo do gradu, se ustavi pred vhodom, in ko ti bom vrgla prstan v roke, se ulezi na tla. Kajti takrat se bo moj oče, kralj vseh kač, hudo razsrdil in bo zamahnil z repom, da se bo zemlja stresla.«

Deček je odgovoril, da je vse razumel in da bo storil, kakor je svetovala kača.

Prek pašnika je deček v spremstvu živali prispel pod visoko goro. Nato so plezali po strmini med grmovjem in skalami, kakor jim je kača kazala pot in prišli na vrh gore. Pred njimi je stala visoka navpična skala in pod to skalo je bil grad kralja vseh kač. Kača je popeljala dečka do vhoda in mu rekla, naj tam počaka. Sama se je splezala v grad in čez kratek čas mu je vrgla v roke železen prstan. Deček ga je ujel in se vrgel na tla, kakor mu je bilo naročeno. Takrat je zašumelo, kot da se bliža vihar, in kralj vseh kač je s tako silo zamahnil z repom mimo vhoda, da se je v resnici zemlja stresla.

Ko se je vse pomirilo, je deček vstal. Ker ni že dolgo jedel, je v sebi čutil silno lakoto. Zdaj tudi s tem ni bilo več težav. Usedel se je kraj poti, si zaželel jedi in že so bile pred njim. Najedel se je in nasitil živali, ki so ga spremljale, nato pa se je obrnil proti domu, da bi osrečil mater in sebe.

Mati se ga je zelo razveselila, čeprav ni vedela, kakšno srečo je našel. Ko sta šla zvečer v posteljo in je mati zaspala, si je deček zaželel, da bi bila na mestu, kjer je stala domača hiša, prelepa palača z visokimi okni in prostranimi sobanami. Mati in on naj bi se zbudila v mehkih in lepih posteljah. V omarah naj bi bila najlepša oblačila in v izbi na mizi najboljše jedila. Okoli palače naj bi se razprostiral lep vrt in na njem naj bi cvetele pisane cvetlice.

Kar si je deček želel, se je tudi izpolnilo.

Ko se je mati zjutraj zbudila, se je zelo začudila. Namesto v stari bajti se je znašla v prelepi palači, namesto na trdi postelji se je zbudila v prelepi sobi, na mehkih blazinah.

Vstala je in šla pogledat po sobah, ena je bila lepša od druge. Prišla je tudi v izbo in našla mizo obloženo z najboljšimi jedili. Naposled je stopila tudi v sobo k sinu ter ga v veselju in strahu hkrati vprašala, kako je mogoče, da se je vse tako spremenilo. Deček ji je povedal, kaj je bil doživel in kako je dobil železen prstan.

Potem sta mati in sin živela srečno in veselo. Nič jima ni manjkalo. Kar sta si poželega, vse sta dobila.

Medtem je deček dorasel v mladeniča in mati se je postarala, da ni več zmogla vseh hišnih opravil. Mladenič se je odločil, da se poroči. Rekel je materi:

»Grem, da si poiščem nevesto in jo pripeljem na dom. Tako boste živeli v miru in vam ne bo treba toliko delati in skrbeti.«

Šel je torej po svetu, naravnost pred kralja tiste dežele in ga poprosil, da bi mu dal hčer za ženo. Kralj se je najprej začudil, nato pa razhudil, kako je mogoče, da si upa preprost človek prositi za roko kraljeve hčere. Ko pa je slišal o mladeničevi sreči in o prelepi palači, si je mislil:

»Kar tako ga ne odženem. Postavim mu pogoje, ki jih ne bo mogel izvršiti, in moral bo oditi praznih rok.«

Obrnil se je k mladeniču, ki je čakal na njegovo odločitev, in mu rekel:

»Dam ti hčer za ženo, če postaviš na moj vrt najlepšo in najvišjo smreko, kar jih raste v gozdu.«

Ob zori se je kralj nemalo začudil, ko je na svojem vrtu zagledal smreko, kakršno si je bil želel. A tudi tedaj se je še obotavljal, da bi dal snubcu svojo hčer, in postavil je mladeniču drugi pogoj:

»Dam ti hčer za ženo, ako zgradiš poleg mojega gradu palačo iz samega stekla.«

Naslednjega jutra je kralj vstal zelo zgodaj, a pred gradom je že stala steklena palača. Tretjič je rekel mladeniču:

»Dam ti hčer za ženo, če narediš, da bo od tvojega do mojega gradu peljala široka cesta, ob njej pa rasla najlepša drevesa. Vsako drevo mora biti drugačno in na vsakem drevesu mora prepevati druga ptica.«

Tretjo noč kralj iz radovednosti sploh ni šel spat. Ko pa ga je zjutraj le za hip premagala dremavica in si je pomel oči, je videl, da od njegovega do mladeničevega gradu že drži široka cesta in da rastejo ob cesti drevesa, od katerih je vsako drugačno in na vsakem drevesu druga ptica.

Sedaj se kralj ni mogel več ustavljati, vdal se je in obljubil mladeniču svojo hčer v zakon.

Toda kraljeva hči je že ljubila princa iz sosednje dežele in čakala je, da jo pride on zasnobit. Zdaj pa je izvedela, da jo je oče obljubil drugemu v zakon. Očetovi volji se sicer ni mogla upirati, a v srcu je sklenila, da se bo maščevala nad mladeničem.

Kralj je priredil bogato go-

stijo, mladenič in princesa sta se poročila. Po poroki je mladi mož odpeljal ženo na svoj dom in njegova mati jo je sprejela z odprtimi rokami.

Kraljeva hči je bila le navidezno zadovoljna, v resnici je mladeniča in njegovo mater prezirala. Mladenič pa je bil vesel, ker je mislil, da je osrečil ne samo njo, temveč tudi mater in sebe. Čeprav se je nevesta dobrikala svojemu možu, je v srcu kovala črne naklepe in komaj čakala, da se ga iznebi.

Nekoč, ko sta bila sama, ga je vprašala sladko in zapeljivo:

»Povej mi, kako lahko narediš vse, kar hočeš?«

Mož se je nekaj časa obotavljal, naposled pa ji je vendar zaupal, da ima železen prstan, ki mu izpolni vsako željo.

»In kje hraniš ta prstan?« je hotela vedeti kraljeva hči.

Povedal ji je, da ga nosi na vrvič privezanega okrog vratu.

Ko sta šla zvečer počivat in ko je mož zaspal, mu je kraljeva hči odpela srajco, s škarjami prerezala vrvič in mu vzela čudežni prstan.

Drugo jutro se je zbudil in ni mogel verjeti svojim očem. Znašel se je v bajti, ki sta jo imela z materjo prej, preden je dobil železni prstan. Lepe palače ni bilo nikjer, pa tudi princesinja je bila izginila. Žalosten in potrten se je potikal okrog in ni vedel, kaj naj stori. Pa sta stopila k njemu pes in mačka in ga ogovorila:

»Pojdimo iskat prstan, morda ga najdemo. Služiti ti hočeva in storiti vse, kar želiš.«

Vsi trije se opravijo po svetu, iskat čudodelni prstan.

Hodili so skozi mesta in vasi, skozi prostrane gozdove in prek razsežnih planjav. Naposled so prispeli do velike puščave, kjer ni bilo videti ne bilke ne drevesa, ne studenca ne človeškega prebivališča. Onkraj puščave so zagledali pred seboj široko morje. Ustavili so se na bregu in mladeniča se je spet polastila žalost. Pes in mačka pa sta ga tolažila in mu rekla:

Tu ostani in naju počakaj. Midva bova preplavala morje in če onkraj vode najdeva železni prstan, ti ga bova prinesla.«

Pes in mačka sta plavala noč in dan, šele tretjega dne sta dosegla nasprotno obalo in stopila na suho. Hodila sta po tuji deželi in prišla do prelepega gradu. Ustavila sta se pred obzidjem, toda v grad nista mogla, kajti vrata so bila zaprta. Hodila sta okrog gradu in prišla do drevesa, ki je stal tik ob zidu. Ustavila sta se in mačka je rekla psu:

»Tu me počakaj! Splezala bom po drevesu v grad in pogledala, kje je železni prstan.«

Mačka se je pognala po drevesu navzgor, z drevesa skočila na zid, z zidu pa na tla. Šla je v grad in mijavkala, kakor je pri mački v navadi. Prihitela je kraljeva hči, zagledala mačko in rekla princu iz sosednje

dežele, s katerim je zdaj živila:

»Glej, prav takšno mačko smo imeli na prejšnjem domu. Naj ostane pri nas, nam bo vsaj miši lovila.«

Mačka je ostala na gradu, stikala po vseh kotih in prostorih, da bi našla železni prstan, a vse zaman. Povsod je že bila, vse preiskala, le v princesinjo sobo se ji še ni posrečilo priti. Nekoč je našla odprta vrata tudi v to sobo, zmuznila se je noter in se skrila pod posteljo. Tam je čakala večera in noči.

Zvečer, ko sta princ in princesinja prišla v sobo in zaspala, se je mačka splazila izpod postelje in iskala po vseh kotih, da bi našla železni prstan. Nenadoma je zagledala mlado miško, planila nanjo in jo ujela. Miška pa je spregovorila:

»Pusti me živeti, za plačilo ti poiščem in prinesem železni prstan.«

Mačka jo je izpustila, miška pa je stekla pod omaro in začela glodati les. Gloda, gloda in naposled pregloda luknjo v omaro. Potem zleze vanjo in prinese ven železni prstan. Izroči ga mački, sama pa smukne v luknjico.

Zdaj je morala mačka premišljavati, kaj naj stori, da bi neopažena prišla iz sobe. Začela je mijavkati in mijavkala je, dokler se ni prebudila princesinja, vstala in jo zapodila skozi vrata.

Po isti poti, kot je prišla, se je mačka tudi vrnila iz gradu in psu povedala, da je našla, kar sta iskala.

Obrnila sta se nazaj proti domu, prišla do morja, skočila v vodo in plavala proti obali. Ko sta bila še sredi morja, pa se je pes domislil:

»Daj meni prstan, naj ga jaz odnesem gospodarju. Ničesar še nisem storil zanj, da bi mu poplačal dobroto, ker me je rešil iz rok hudobnežev.«

Mačka se je branila in mu ni hotela dati prstana. Tako sta se prepirala, med preprirom pa je prstan padel mački v morje.

Zdaj sta bila oba zelo žalostna in molče sta plavala naprej. Zgodilo se je pa, da je mimo psa plavala zlata ribica. Pes jo je zgrabil, zlata ribica ga je pa prosila:

»Pusti mi življenje, za plačilo ti prinesem železni prstan, ki leži na dnu morja.«

Pes jo je res izpustil in ribica je splavala v globino morja in se vrnila z železnim prstanom. Zdaj sta bili živali spet veseli in plavali sta hitro proti obali.

Ko sta tretji dan priplavala do kopnega, sta tam našla mladeniča, ki ju je čakal. Pes mu je izročil železni prstan, mačka pa mu je pripovedovala, kako ga je dobila. Potem so se vsi trije vrnili domov.

Tudi mati je bila vesela, ko je videla, da se je sin vrnil in da je spet našel železni prstan. Mladenič si je prstan privezal na vrvič in ga obesil okrog vratu. Potem pa je rekel:

»Princ in princesinja naj odslej živita v tej revni bajti, mi

(dalje na str. 8)

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Ne, ne, nikoli,« je jasno odgovorila Urška, ko jo je vikar vprašal, če se je kdaj prevzela in se čutila, da druge nadkriljuje zaradi velike odlike, ki ji je bila izkazana, da je lahko videla Mater božjo.

»In Jan?« je nekam negotovo vprašal vikar.

»Jan je bil moj edini prijatelj že od otroških let. Razumela sva se bolj kot brat in sestra,« je Urška počasi odkrivala pred vikarjem svojo notranjost. »Izpopolnjevala sva se, on je boljši od mene, pametnejši. Tudi če bi živela, bi on vseeno postal duhovnik. Jaz bi ga ne ovirala.«

»Sebična sem,« je nadaljevala Urška, »ker tako želim spet videti nebeško Mater in pri tem ne pomislim na žalost, ki bo prizadela vse domače.«

»In vse, ki te imajo radi in teh ni malo. A pojdi, Urška, v božjem imenu, nebeška vrata so zate na stežaj odprta,« jo je prekinil in ji dal odvezo.

»Jutri ti prinesem sv. popotnico. Hočeš morda že danes?«

»Ne, gospod, počakala bom do jutri.«

Zamišljen je odhajal v Solkan. Hotel je moliti, pa ni mogel. Ves čas, do doma, je hodila Urška z njim. Videla jo je kot majhno dekletce s svetlimi kitama prek platenne obleke, kako prihaja z mamo in očetom k maši in pozneje, kako ljubeče in varno vodi slepega Jana, kako ga uči prvih črk, kako trpi z njim, ko dolbe v les prvi stavek: Moje življenje je v službi Kristusa!

Da, Urška, razumem te, Jan ni bil ustvarjen zate, že od davna ga je Bog zase izbral in ti si v to velikodušno privolila. V vajini ljubezni ni bilo sence; bila je ljubezen, ki vama je pomagala: tebi Urška do svetniške smrti, in tebi Jan do božjega oltarja. Vem, da boš dober duhovnik, saj bo nad teboj čula pastirica Urška.

Po vikarjevem odhodu je vzela Urška v roke roženkranc in vdano poljubila križ. Poglobila se je v molitev, a se je pri

tej molitvi zgubljala v sanje in privide in v duhu strmela v nebeško prikazen na Skalnici.

»Mati Marija, kmalu, kmalu bom pri tebi,« je šepetala kot v neizmernem domotožju. Noč je prebila v zbranosti in molitvi, proti jutri je nekoliko zadremala.

Od solkanske župne cerkve se je odrgal sprevod. Vikar Luka je nesel Urški sveto popotnico. Ob njem je stopal Jan s svetilko, zadaj pa vrsta solkanskih vernikov. Vso pot so molili. Ko so se približali Gregarju, se je sprevod večal. Pred Piskovo hišo so obstali. Vikar je dvignil sveto popotnico in z njo blagoslovil klečeče in nato stopil v hišo.

Na skromni postelji je ležala Urška. Mati jo je nekoliko dvignila in ogrnila z belo ruto, s tisto, s katero je Urška hodila k ljudem. Izpod nje sta ji padali prek prsi dve težki svetli kiti.

Blede ustnice so se nasmehnile, ko je pozdravila: »Hvaljen bodi Jezus Kristus.«

»Hvaljen na veke, in mir tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo!«

Domači so klečali okrog Urškine postelje, samo babica je sedela na nizkem stolčku in si podpirala glavo z rokama.

»Kakor je božja volja, a jaz bi morala biti prej na vrsti kot Urška,« se je v njeno vdanost vrinil rahel očiček.

»Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta,« je rekel vikar in Urška je tiho, a razločno molila: »Gospod, nisem vredna, da prideš pod mojo streho, ampak reci le besedo in ozdravljena bo moja duša.«

Začeli so prihajati ljudje. Tiho, po prstih so prišli do Urške, jo pogledali, Urška se jim je nasmehnila in spet so tiho odšli ter dali prostor drugim. Tako so prihajali vse do večera in Urških pogled jih je kot božji blagoslov spremljal v revne hiše, na oddaljene in samotne knjige.

Na večer so ostali pri Urški samo domači in Tkalevi ter mojster Gregor. Zrl ji je v pro-

sojno lice, slutil njene muke in ji ni mogel pomagati. Vsem je znal prav svetovati, pred Urško pa je stal nemočen in brez besed.

»Molimo!« je rekel Jan in počasi začel roženkranc, a ne žalostni del: »...ki je od mrtvih vstal,« se je lomil njegov glas v žalosti in v upanju na vstajenje.

Smrt je že stopila v sobo in čakala.

Zunaj je bil čudovit večer. Sonce je zahajalo in ljudje so se ozirali na Skalnico, ki je žarela v soncu. Najprej se je oglasilo rahlo pritrtkavanje, nato pa zvonjenje. Zvonovi so zapeli, kot si je Urška želela. Na svoji poti v večnost je obstala.

»Kličejo me... saj prihajam...«

Koščena roka je počasi utrinjala lučko njenega življenja. Urškine umirajoče oči so zažarele v prečudnem sijju. Dvignila se je na postelji in vzkliknila:

»Vidim jo... vidim jo... kot na Skalnici... Sveta Marija!« je stegnila obe roki proti prikazni, nato omahnila v maminoročje.

Pastirica Urška je umrla.

Dolgo v noč so zvonili skalniški zvonovi in naznanjali ljudem, da je videnka Urška odšla v nebesa.

Na pare so jo položili v prostorni kuhinji, ki je bila priča njenih pripovedovanj, njenega dela in molitve, njenih zaupljivih pogovorov z babico. Njeno shujšano telo so pokrili z jesenskim cvetjem.

Odšla je Urška, najlepši cvet njihove vasi, odšel bo mojster Gregor, modri vodnik skalniških zidarjev, odšel bo Jan. Ostali bodo sami, zapuščeni.

Mojster Gregor ve za misli ljudi. Srce se mu trga od bolečin, a mora jih potolažiti, mora jim vliti upanje v lepše dni.

»Ne, ljudje božji, Urška ni umrla, vedno bo ostal njen duh med vami. Preveč vas je ljubila, da bi vas sedaj pozabila. Tudi jaz sem vas ljubil in sedaj odhajam. Moja naloga je končana. A puščam vam dragoceno svetinjo, skalniško belo cerkev. Tam kraljuje nebeška Mati, ki se je Urški pred smrtjo še enkrat prikazala. Ne, mi je nismo videli. Nismo tega vredni, a čutili smo bližino nebes. Še se bom vrnil med vas, če bo Bog dopustil. Pozabil pa vas ne bom. Tudi Jan odhaja, a zato, da se spet vrne k vam kot učenik in vaš vodnik k Bogu. Tedaj se bo spet radovalo vaše srce in skalniški zvonovi bodo naznanjali rojstvo nove dobe, kakor vam sedaj oznanjajo ne Urškino smrt, temveč njeno rojstvo za nebesa.«

Hvaležno so poslušali ljudje mojstrove besede. Še enkrat se je izkazal za njihovega vodnika in jih v najtežjih trenutkih potolažil.

Prišli so fantje in dekleta, da bodo Urški zapeli žalostinke v slovo in bedeli pri njej do

jutra. Strmeli so v njeno poduhovljeno obličje. V beli marmor izklesan angel, noben umetnik bi je ne znal upodobiti, je sočustvoval mojster Gregor, ki mu ni bilo do spanja in se je pridružil mladini.

Fantje in dekleta pojo: žalostno odmevajo glasovi v noč. Mrtva Urška jim govori. Njene besede so polne vere, upanja in ljubezni.

Noč je minila, trudni, a duhovno potolaženi se vračajo fantje in dekleta na svoje domove. Kot od svete daritve prihajajo. Na belem oltarju je ležala prežlahтна žrtev. Urška sama, ki se je v trpljenju použila za nebesa.

Zvonovi žalostno pojo, tožijo čez vso deželo, da je umrla pastirica Urška, Marijina videnka. Že vse jutro se zbirajo ljudje pred Piskovo hišo, poslavljajo se od Urške, molijo, kropijo jo z blagoslovljeno vodo in s solzami.

»Tako spijo nebeški angeli.«

»Mati božja jo je prišla iskat in jo vzela s seboj v nebesa. O srečna Urška.«

Sonce se je nagnilo čez pol dne, ko dvignejo grgarski fantje belo krsto na ramena. Bela krsta je odprta. Tako je želel vikar Luka, da jo bodo lahko vsi še enkrat videli.

Vikar Luka ne more moliti običajnih pogrebni molitev. Že dvakrat je začel, a vedno mu je glas zamrl v grlu. Kot na povelje od zgoraj se njegov od žalosti strti glas spremeni v glas zmagoslavja:

»Hvala večnemu Bogu, vse stvari ga zdaj častite...« Nepregledna množica poje z njim najprimernejšo, najlepšo pesem zmagovalki Urški.

Za kapelo svetega Martina so ji izkopali grob. Domača gruda pada na belo krsto, jesensko cvetje pa na visoko prekrije gomilo. Zvonovi le naprej pojo v jesenski večer, da so videnko Urško položili k večnemu počitku.

Jan kleči na Urškinem grobu. Poslavlja se, kakor se je pred njim poslovil mojster Gregor. Čaka ga še dolga pot, preden se bo povrnil med svoje ljudstvo in na Skalnici zapel Mariji svoj daritveni spev.

»Svet pastirica Urška, pomagaj mi, da to dosežem!«

Njegovo koleno se dotika zemlje na Urškinem grobu, njegov duh pa plava kvišku, k beli cerkvi na Skalnici, kjer nebeška Mati čaka svoje otroke, da jih nagradi z milostmi, kakor je obljubila:

»Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi!«

Konec

Železni prstan

(Nadaljevanje s str. 7)

pa se preselimo v prelepi grad onkraj morja.«

In zgodilo se je tako. Tako je tudi ostalo do današnjih dni, če se le ni medtem kdo drug polastil železnega prstana.

(Konec)

Ameriška Domovina je Vaš list!

MALI OGLASI

V najem

Stanovanje z 2 spalnicama, zgoraj, na St. Clair Ave. V svetovidski okolici. Kličite po 6. uri zvečer: 942-6750. (57-58)

For Rent

5 rooms, up. Grovewood area. Adults only. No children. No pets. Call 481-9496 evenings. (57-58)

FOR SALE

Bank Owned
6021 Bonna Ave.
Recently remodeled
\$17,900

Bill Struna
Channing Realty
831-2330
(57-58)

HIRING! Government jobs - your area. \$15,000 - \$68,000. Call (602) 838-8885 Ext. 1772. (50-57)

House for Sale

Double on E. 76 St. Close to Donald Ave. Excellent cond. Call 951-5841. (56-58)

FOR SALE

2-family home with garage. St. Vitus area. Please call 953-8022, from 9 to 4 p.m. (54-57)

Maintenance Position

Full time maintenance-custodial position available for a church and school. Experience with electrical, plumbing and carpentry skills preferred. Salary and fringe benefits. Applications accepted until August 5, 1987 at St. Vitus Church, 6019 Glass Ave., Cleveland OH 44103, or call 361-1444. (55-58)

V najem

Stanovanje z 2 spalnicama, zgoraj, na St. Clair Ave. V svetovidski okolici. Kličite po 6. uri zvečer: 942-6750. (55-56)

Job Shop Experience

Turret lathe and set-up. Ask for Mark. Call 531-4191. (55-58)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeziramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 (X)

MISLI

Nevarno se je prepustiti milini solz, ki jemljejo pogum in celo voljo za ozdravljenje.

VALENTIN F. MERSOL, M.D., F.A.C.S.
IS NOW SCHEDULING APPOINTMENTS AT

The Euclid Medical Plaza
26300 Euclid Avenue, Suite 420
Euclid, Ohio 44132

Please call 261-4848 for an appointment

For the practice of: Allergy diagnosis & treatment,
facial plastic surgery, head & neck surgery,
and diseases of ear, nose and throat

(54-57)